GLOBALT FOKUS

UNFCCC-REFORM:

Sådan kan Danmark styrke det internationale klimasamarbejde

September 2026

UNFCCC står ved en skillevej. Mens klimakrisen accelererer, og en stadig større del af den globale klimahandling finder sted uden for de formelle forhandlinger, er behovet for et mere effektivt, inkluderende og handlekraftigt multilateralt klimasamarbejde blevet tydeligere.

Konsensusprincippet, voksende dagsordener og begrænset opfølgning udfordrer i disse år UNFCCC's evne til at levere den nødvendige fremdrift. Reform handler derfor ikke kun om procesforbedringer, men om at styrke UNFCCC's relevans som det centrale forum for international koordinering, implementering og ansvarlighed.

Det er særligt vigtigt i lyset af ICJ's rådgivende udtalelse fra 2025, som understregede staters juridiske forpligtelse til at samarbejde om at forebygge og begrænse klimaskader.

Danmark har gennem initiativer som Copenhagen Climate Ministerial (CCM), Beyond Oil and Gas Alliance (BOGA) og sin rolle som brobygger mellem forskellige landegrupper vist, at dansk lederskab kan samle koalitioner og skabe fremdrift i det internationale klimasamarbejde. Frem mod COP31 bør Danmark bruge denne erfaring til at styrke reformdagsordenen og arbejde for et UNFCCC, der bedre kan understøtte implementering af eksisterende aftaler, samspillet med komplementære initiativer som Santa Martaprocessen og den nødvendige acceleration af den globale klimaindsats.

UNFCCC-reformen i en bredere reformdagsorden

Sideløbende med samtalen om reform af det internationale klimasamarbejde, efterspørges reformer af de internationale finansielle institutioner fra både civilsamfund og lande, herunder Danmark. Det gælder ikke mindst ift. retfærdig og repræsentativ governance. Samtidig har FN's generalsekretær Antonio Guterres igangsat en større reformproces på tværs af FN 'UN80', der lægger op til effektiviseringer af FN's underenheder, mandater og budgetter. De forskellige spor forhandles og vedtages løbende i FN's generalforsamling.

I det politiske grundlag for firkløverregeringen fremgår det tydeligt, at civilsamfundets ønske om reform af multilaterale institutioner deles: "Generelt skal Danmarks og EU's globale engagement tage udgangspunkt i ligeværdige partnerskaber forankret i fælles interesser, herunder også gennem styrket engagement i bærende institutioner som FN, WHO og WTO. Danmark skal fortsat leve op til FN's målsætning om at bruge 0,7 pct. af BNI på udviklingsbistand og arbejde for reformer af det multilaterale system, herunder af FN, og modernisering af det internationale finansielle system for at sikre mere ligeværdig repræsentation".

Globalt Fokus anbefaler, at Danmark på tværs af reformsporene konsekvent arbejder for at styrke menneskerettigheder og demokratisk ansvarlighed, sikre civilsamfundets meningsfulde deltagelse og råderum samt sikre tilstrækkelig, forudsigelig og retfærdig finansiering af de multilaterale institutioner.

ANBEFALINGER

Herunder præsenterer vi anbefalinger til, hvad Danmark skal arbejde for at styrke det internationale klimasamarbejde. Anbefalingerne er inddelt i to spor.

Forhandlingssporet skal styrke og videreudvikle det multilaterale klimasamarbejde under FN's klimakonvention (UNFCCC) gennem fælles regler, øget ambition samt transparens og ansvarlighed.

Handlingssporet skal accelerere gennemførelsen af Parisaftalens mål, relateret til reduktion, klimatilpasning og tab og skader, gennem fleksible og handlingsorienterede samarbejder, fx koalitioner af ambitiøse lande og sektorpartnerskaber, der omsætter aftaler til konkret handling.

Begge spor skal understøtte målet om at realisere Parisaftalen og bidrage til de relaterede verdensmål. Derudover peges der afslutningsvist på, hvordan Danmark selv kan bidrage til den internationale klimaindsats gennem troværdig national handling.

1. FORHANDLINGSSPOR

Etabler et reformspor for UNFCCC

Danmark bør arbejde for, at AIM-forhandlingerne (Arrangements for Intergovernmental Meetings) og andre relevante fora anvendes til at fremme en omfattende reform af UNFCCC, som rækker ud over spørgsmål om effektivitet og observatørdeltagelse.

- Danmark bør arbejde for etableringen **af et dedikeret reformspor**, hvor parterne kan føre meningsfulde drøftelser og træffe beslutninger om, hvordan UNFCCC-processen kan gøres mere effektiv, virkningsfuld, inklusiv, transparent og ansvarlig. Danmark bør prioritere, at reformarbejdet foregår gennem dette dedikerede og inkluderende spor, hvor alle parter kan bidrage på lige fod til udviklingen af reformer. Reformsporet bør have et klart mandat og en tidsafgrænset proces (fx frem til 2028) med henblik på at fremlægge **konkrete anbefalinger til vedtagelse af parterne**, eksempelvis gennem en COP-beslutning med AIM-konklusioner.

Reformér UNFCCC's beslutningsprocesser

Danmark bør arbejde for at begrænse muligheden for, at enkelte lande kan blokere fremskridt, og bidrage til mere ambitiøse, retfærdige og demokratiske beslutninger i klimaforhandlingerne. Konsensus bør fortsat være udgangspunktet, men når alle muligheder for at opnå konsensus er udtømt, bør et lille mindretal ikke kunne forhindre resten af verdens lande i at vedtage aftaler. Muligheden for afstemninger kan således styrke incitamentet til at finde kompromiser, skabe større gennemsigtighed om, hvilke lande der blokerer fremskridt, og gøre det muligt for flertallet af lande at fastholde et højt ambitionsniveau.

- Danmark bør arbejde for at opbygge støtte blandt parterne til **endelig at vedtage UNFCCC's forretningsorden**, herunder regel 42 om afstemninger. Reglen bør gøre det muligt som sidste udvej at træffe beslutninger ved kvalificeret flertal, når konsensus ikke kan opnås.

- Danmark bør arbejde for at opbygge **en alliance af progressive lande**, der er villige til at fremme reformer af UNFCCC's beslutningsprocesser og styrke mere effektive, transparente og demokratiske beslutningsformer.

Styrk civilsamfundets og oprindelige folks deltagelse og råderum

Danmark bør arbejde for en tryg, meningsfuld og inkluderende deltagelse for alle rettighedshavere i UNFCCC-processerne samt for beskyttelsen af ytrings- og forsamlingsfriheden i forbindelse med klimaforhandlingerne. Danmark har allerede vist lederskab på dette område gennem UNMute, et internationalt initiativ for at styrke civilsamfundets og oprindelige folks sikre og meningsfulde deltagelse i FN-processer, og bør bygge videre på dette ved at arbejde for, at beskyttelsen af

civilsamfundets og oprindelige folks råderum og meningsfulde deltagelse bliver en integreret del af reformen af UNFCCC.

- Danmark bør arbejde for, at UNFCCC-sekretariatet styrker beskyttelsen af deltagere i klimaforhandlingerne gennem en **nul-tolerancepolitik over for chikane, intimidering, vold og repressalier** mod miljø- og menneskerettigheds-forkæmpere og observatører, samt for at COP-værtslande sikrer ytrings- og forsamlingsfriheden for klimaaktivister, civilsamfundsaktører og oprindelige folk både inden for og uden for COP-områderne. Reformen bør samtidig sikre anerkendelse af oprindelige folks særstatus som kollektive rettighedshavere jf. FN-erklæringen for oprindelige folks rettigheder. Danmark bør desuden arbejde for, at COP-værtslande og Tyskland, som værtsland for UNFCCC-sekretariatet, sikrer smidige og rettidige visumprocesser for deltagere.

- Danmark bør støtte udpegningen af **et dedikeret kontaktpunkt (focal point) i UNFCCC-sekretariatet**, som kan overvåge hændelser, indsamle relevant data og understøtte ansvarlighed og opfølgning på krænkelser af deltageres rettigheder.

Gør UNFCCC's dagsordener mere strategiske og håndterbare

Danmark bør arbejde for at gøre UNFCCC's dagsordener mindre fragmenterede og mere fokuserede, så der frigøres tid til substantielle forhandlinger, implementering og samarbejde – og så uenighed om dagsordenen ikke i sig selv blokerer fremdriften i forhandlingssessionerne.

- Danmark bør arbejde for **at samle nært beslægtede dagsordenspunkter under bredere tematiske spor**, hvor det kan skabe større sammenhæng og frigøre forhandlingstid. Sammenlægning bør ske på baggrund af tidlige konsultationer og en tydelig kortlægning af, hvordan eksisterende mandater og emner videreføres, så alle landegruppers prioriterede emner fortsat fremgår tydeligt og kan behandles uden at grundlæggende UNFCCC-principper eller eksisterende forpligtelser udvandes i processen. Danmark bør arbejde for, at forældede eller afsluttede dagsordenspunkter udfases, så de ikke fortsat optager plads og forhandlingstid.

- Danmark bør arbejde for **tidligere afklaring af nye dagsordenspunkter**, herunder ved at forslag fremsendes i god tid og drøftes i uformelle konsultationer inden sessionerne. Det kan mindske risikoen for, at proceduremæssig uenighed om dagsordenen forsinker eller blokerer de egentlige forhandlinger.

Bekæmp interessekonflikter

Danmark bør arbejde for at beskytte UNFCCC's integritet mod uforholdsmæssig indflydelse fra fossile selskaber og andre forurenende industrier.

- Danmark bør arbejde for større anerkendelse blandt parterne af behovet for **at begrænse fossile selskabers og andre forurenende industriers indflydelse på klimapolitik,**

ambitionsniveau og UNFCCC's målsætninger, herunder gennem observatørorganisationer, nationale delegationer og COP-formandskabernes egne hold.

- Danmark bør arbejde for udviklingen og vedtagelsen af **et stærkt ansvarligheds- og integritetsrammeværk for UNFCC**C, der kan forebygge interessekonflikter, regulere engagement med repræsentanter fra emissionsintensive industrier og begrænse sponsorater og partnerskaber med forurenende virksomheder. Danmark bør arbejde for etableringen af et formelt forum under UNFCCC, hvor parterne kan drøfte interessekonflikter og konkrete tiltag til at beskytte processens integritet.

Styrk efterlevelsen af klimaforpligtelser

Danmark bør arbejde for, at der leves op til internationale klimaforpligtelser, og at disse omsættes til konkret handling. Parisaftalens ambitionscyklus forudsætter, at landene regelmæssigt indleverer nye og mere ambitiøse klimabidrag (NDC'er). Ved deadlinen og fristen for at indgå i UNFCCC's synteserapport forud for COP30 havde kun 64 lande indsendt deres nye NDC'er, mens størstedelen af verdens lande fortsat ikke havde afleveret deres NDC. Også EU overskred deadlinen væsentligt. Når lande ikke lever op til deres forpligtelser, har det i dag i praksis få eller ingen konsekvenser. Der er derfor behov for at styrke både efterlevelsen af eksisterende forpligtelser og den politiske opfølgning på landenes klimaindsats.

- Danmark bør arbejde for, at **UNFCCC's transparens- og compliance-mekanismer styrke**s, så gennemgange kan føre til **bindende anbefalinger og konkrete konsekvenser**, når lande ikke lever op til deres forpligtelser, med passende opfølgning afhængigt af situationen. Danmark bør samtidig **forsvare IPCC's centrale rolle som det videnskabelige grundlag for klimaforhandlingerne** og arbejde for, at klimavidenskab og modeller i højere grad kan afspejle spørgsmål om retfærdighed, historisk ansvar og perspektiver fra det globale syd.

- Danmark bør arbejde for at **styrke Paris-aftalens ambitionscyklus**, så resultaterne fra det andet Global Stocktake (2026–2028) omsættes til tydelig handling og højere ambitioner i de næste NDC'er. Danmark bør samtidig arbejde for, at **NDC'er og nationale tilpasningsplaner (NAPs) indleveres rettidigt og lever op til Paris-aftalens forpligtelser**, herunder om finansiering og rapportering. Ambitionscyklussen bør understøttes af uafhængige analyser af landenes fremskridt og af øget politisk pres på lande, der ikke leverer på deres forpligtelser.

2. HANDLINGSSPOR

Sikr gennemsigtighed og ansvarlighed i handlingssporet

Danmark bør arbejde for større gennemsigtighed og ansvarlighed omkring nye tilsagn, deklarationer og initiativer, der lanceres under handlingssporet, herunder COP'ernes Action Agenda. De skal bidrage til gennemførelsen af Parisaftalen og ses som et supplement – ikke en erstatning – til de formelle forhandlinger og beslutninger under UNFCCC. Samtidig bør handlingssporet være forankret i Parisaftalens principper og standarder, herunder menneskerettigheder, CBDR-RC

(fælles, men differentierede ansvar og respektive kapaciteter), transparens, inklusion og meningsfuld deltagelse af civilsamfund og berørte aktører.

- Danmark bør arbejde for **systematisk monitorering og opfølgning på nye og eksisterende tilsagn, deklarationer og initiativer**, herunder rapportering ved efterfølgende COP'er og stærkere krav til transparens, ansvarlighed og håndtering af interessekonflikter. Opfølgning på eksisterende indsatser bør prioriteres frem for at lancere nye initiativer med overlappende formål. Handlingssporet bør omfatte hele klimadagsordenen, herunder tilpasning, tab og skader samt klimafinansiering.

- Danmark bør arbejde for at **styrke Paris-kompatible implementeringssamarbejder**, herunder tematiske frontrunner-koalitioner, bilaterale og plurilaterale partnerskaber og Action Agenda-initiativer. De skal understøtte national implementering og højere ambitioner uden at skabe parallelle regelsæt og bør rapportere regelmæssigt under UNFCCC.

SÅDAN KAN DANMARK BIDRAGE TIL AT GENOPBYGGE TILLID GENNEM TROVÆRDIG NATIONAL HANDLING

I klimaloven slås det fast, at Danmark skal være "et foregangsland i den internationale klimaindsats, som kan inspirere og påvirke resten af verden", og at Danmark har "et historisk og moralsk ansvar for at gå forrest". Reformer af UNFCCC kan bidrage til at genopbygge tilliden til det internationale klimasamarbejde, men institutionelle ændringer kan ikke stå alene. Tillid skabes i sidste ende gennem handling, og Danmark bør derfor gå forrest ved at leve op til sine klimaforpligtelser.

- **Danmark bør sikre, at egne klimamål er i tråd med Danmarks internationale forpligtelser og retfærdige andel af Parisaftalens målsætninger, og at målene faktisk indfries**. Troværdigheden omkring Danmarks internationale klimalederskab forudsætter, at politiske løfter omsættes til konkret handling.

- **Danmark bør gå forrest i at leve op til sine klimafinansieringsforpligtelser og demonstrere, at politiske løfter følges af konkret og forudsigelig finansiering**. Manglende og uforudsigelig klimafinansiering har i årevis været en væsentlig kilde til mistillid i det internationale klimasamarbejde. Når finansieringen ikke leveres i tilstrækkeligt omfang og med den nødvendige forudsigelighed, svækkes både tilliden til de fælles aftaler og landene i det globale syds muligheder for grøn omstilling, klimatilpasning og håndtering af tab og skader.

- **Danmark og EU bør arbejde for og bidrage til, at UNFCCC har et tilstrækkeligt stort og forudsigeligt budget** til at løfte sine voksende opgaver og understøtte en velfungerende, transparent og inkluderende klimaforhandlingsproces.